

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 104/11
Luxemburg, 6 octombrie 2011

Concluziile avocatului general în cauza C-366/10
The Air Transport Association of America și alții

În opinia avocatului general Kokott, includerea transportului aerian internațional în sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră este compatibilă cu dreptul internațional

Reglementarea UE nu încalcă suveranitatea altor state, garantată de dreptul internațional, sau libertatea mării libere și este compatibilă cu acordurile internaționale relevante

În anul 2003, Uniunea Europeană a decis să introducă un sistem de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră drept componentă centrală a politicii europene de protecție a mediului¹. Inițial, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul aerian nu erau incluse în sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii. În anul 2008, legiuitorul Uniunii a decis totuși să includă transportul aerian în sistem, începând cu 1 ianuarie 2012². Din acest motiv, 2012 este primul an în care toate companiile aeriene – inclusiv cele din state terțe – trebuie să achiziționeze cote de emisii pentru zborurile lor înspre și de pe aerodromuri europene.

Mai multe companii aeriene și asociații de companii aeriene cu sediul în Statele Unite ale Americii (SUA) și în Canada au formulat în fața High Court of Justice of England and Wales o acțiune în anularea măsurilor de transpunere a Directivei privind includerea transportului aerian în sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii luate de Regatul Unit. În acest sens, ele argumentează că, prin includerea transportului aerian internațional – în special a transportului aerian transatlantic –, Uniunea Europeană încalcă o serie de principii ale dreptului internațional cutumiar, precum și diverse acorduri internaționale. Directiva ar încălca, pe de o parte, Convenția de la Chicago³, Protocolul de la Kyoto⁴ și așa-numitul Acord Cer Deschis⁵. Pe de altă parte, aceasta ar încălca principiile dreptului internațional cutumiar al suveranității statelor asupra propriului spațiu aerian, al ilegitimității revendicărilor de suveranitate asupra mării libere și al libertății zborurilor deasupra mării libere.

În concluziile prezentate astăzi, avocatul general Juliane Kokott conchide că includerea transportului aerian internațional în sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră este compatibilă cu dispozițiile și cu principiile de drept internațional invocate.

În acest context, avocatul general Kokott stabilește mai întâi faptul că, în principiu, companiile aeriene și asociațiile de companii aeriene reclamante nu se pot întemeia pe acordurile internaționale invocate și pe dreptul internațional cutumiar. În măsura în care acordurile internaționale în discuție au forță obligatorie pentru Uniunea Europeană, acestea privesc – în opinia avocatului general Kokott – în principal raporturi juridice între părți și nu urmăresc să

¹ Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, p. 32, Ediție specială 15/vol. 10, p. 78).

² Directiva 2008/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 de modificare a Directivei 2003/87/CE pentru a include activitățile de aviație în sistemul de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității (JO 2009, L 8, p. 3).

³ Convenția privind aviația civilă internațională din 7 decembrie 1944.

⁴ Protocolul de la Kyoto la Convenția cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (JO 2002, L 130, p. 4, Ediție specială 11/vol. 27, p. 223).

⁵ Acordul privind transportul aerian dintre Comunitatea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Statele Unite ale Americii, pe de altă parte, din aprilie 2007 (JO L 134, p. 4).

protejeze drepturi sau interese ale particularilor. Numai două dispoziții din Acordul Cer Deschis ar putea fi invocate în prezenta cauză drept criteriu de evaluare. În privința principiilor de drept internațional cutumiar în discuție, avocatul general consideră că acestea definesc întinderea drepturilor de suveranitate ale statelor și delimitează zonele lor de jurisdicție însă nu vizează situația juridică a particularilor.

De asemenea, avocatul general apreciază că Directiva privind includerea transportului aerian internațional în sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii nu încalcă dreptul internațional. Principiile de drept internațional cutumiar și acordurile internaționale invocate nu justifică rezerve juridice nici în măsura în care sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii este extins pe tronsoane de zbor aflate în afara spațiului aerian al statelor membre ale Uniunii Europene. Astfel, directiva are drept obiect de reglementare exclusiv decolarea și aterizarea aeronavelor pe aerodromurile Uniunii Europene și numai în ceea ce privește aceste decolări și aterizări companiile trebuie să achiziționeze, în funcție de ruta de zbor, cote de emisii în cantitate variabilă, iar în cazul în care nu respectă această cerință, sunt pasibile de sancțiuni care pot merge până la interdicția de operare. Directiva nu cuprinde, așadar, o reglementare extrateritorială și nici nu lezează drepturile suverane ale statelor terțe. Decolarea și aterizarea reprezintă componente esențiale și deosebit de caracteristice ale fiecărui zbor, astfel încât, dacă punctul de decolare sau destinația este un aerodrom de pe teritoriul Uniunii Europene, există un element de legătură teritorial suficient de puternic pentru includerea zborului respectiv în ansamblu în sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii.

În ceea ce privește dispozițiile acordurilor internaționale în discuție, avocatul general consideră că nici acestea nu aduc atingere validității directivei. În această privință, nu este vorba despre o acțiune unilaterală a UE în afara Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) din moment ce Protocolul de la Kyoto nu plasează limitarea sau reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din transportul aerian în competența exclusivă a OACI. Nici Acordul Cer Deschis nu exclude utilizarea de măsuri bazate pe piață referitoare la emisiile din sectorul aviatic.

În plus, includerea zborurilor tuturor companiilor aeriene spre și dinspre aerodromurile din Europa în sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii este compatibilă cu principiul concurenței loiale și echitabile, prevăzut de Acordul Cer Deschis. Tocmai această includere instituie egalitatea de șanse în concurență. Dacă legiuitorul Uniunii ar fi exclus din sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii companiile având naționalitatea unui stat terț, aceste companii ar fi beneficiat față de concurențele lor europene de un avantaj competitiv neloial.

În sfârșit, avocatul general consideră că, în cadrul sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii, companiilor aeriene nu li se impune vreo taxă, impozit sau altă sarcină în sensul acordurilor de drept internațional aplicabile. Sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii este o măsură bazată pe piață în scopul protecției mediului și climei. În mod corespunzător, cotele de emisii care trebuie achiziționate pentru zboruri cu decolare sau aterizare pe aerodromuri din Uniunea Europeană se aplică pentru emisia gazelor cu efect de seră, iar nu pentru simpla utilizare a carburantului sau pentru persoanele și bunurile aflate la bord.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” (+32) 2 2964106